

Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD)

Stockholms Universitet
Sveaplan, 106 91 Stockholm
<http://www.sorad.su.se>

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

Maj 2010

Förord

Denna verksamhetsberättelse för SoRAD har utarbetats av föreståndaren i samråd med biträdande föreståndaren. En preliminär version diskuterades på styrelsemötet den 19 maj 2010. Styrelsen lämnade synpunkter på denna version, och gav föreståndaren i uppdrag att revidera berättelsen utifrån dessa synpunkter. Styrelsens överlät till ordföranden Anders Bergmark att godkänna den slutliga versionen, vilket också skedde.

Stockholm den xx yyy 2010

Börje Olsson

Professor, föreståndare

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Det gångna verksamhetsåret	3
3. Organisation och personal	3
4. Verksamhet	4
a) Tema 1	4
b) Tema 2	5
c) Tema 3	6

Bilagor:

1 Budget	8
2 Styrelse	9
3 Publikationer	11

1. Bakgrund

Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD) är ett tvärvetenskapligt forskningscentrum med uppgift att initiera, bedriva samt informera om socialvetenskaplig forskning kring alkohol och droger. Enligt sitt uppdrag skall SoRAD även utgöra ett nationellt kunskapscentrum för alkohol- och drogforskning. Verksamheten startade 1999 och är förlagd till den samhällsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet.

SoRADs basverksamhet har sedan starten finansierats av Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) och Stockholms universitet. Den huvudsakliga finansieringen av SoRADs forskning kommer dock från externt sökta och erhållna medel från forskningsråd och vissa myndigheter. FAS' stöd till basverksamheten upphörde under 2007 i och med att FAS beslöt bevilja SoRAD ett s.k. Centre of Excellence anslag ("*Inclusion and Exclusion in the Late Welfare State: the Case of Alcohol and Drugs*" - *ExIn*). Den samhällsvetenskapliga fakultetens anslag utökades från och med 2008 och uppgår nu till cirka 6 miljoner kronor per år.

2. Det gångna verksamhetsåret

I och med att finansieringsfrågorna har fått en tillfredsställande lösning för de närmaste åren, har 2009 kunnat ägnas åt forskning och åt en mer långsiktig och planering för framtiden. Forskningen bedrivs under de tre teman som beskrivs nedan. I enlighet med centrets strategiska tanke att integrera olika perspektiv och metoder sker en aktiv samordning av temana genom en särskild samordningsgrupp bestående av de tre temaledarna samt föreståndaren.

Trots denna fokus på forskning har arbete också lagts ned på att via olika forskningsfinansiärer söka medel för framtida forskningsprojekt. FAS genomförde under året en särskild utlysning för ANT-forskning där SoRAD var mycket framgångsrika och fick finansiering för 5 nya projekt. Därutöver beviljade olika finansiärer medel för ytterligare 4 projekt.

SoRAD antog under året en strategisk plan för åren 2009-2012 som skall vara vägledande för det fortsatta arbetet. En grundtanke i planen är att utveckla alkohol- och drogforskningen genom en mera medveten tillämpning av olika samhällsvetenskapliga perspektiv liksom att i större utsträckning kombinera olika metoder. Planen slår också fast vikten av samarbete mellan olika forskningsprojekt inom SoRAD och med forskare och forskningsmiljöer utanför SoRAD. Under perioden ska också en tydligare strategi för att informera om forskningsresultat utvecklas.

3. Organisation och personal

SoRAD leds av en föreståndare med operativt ansvar (under 2009 professor Börje Olsson med FD Jenny Cisneros Örnberg som ställföreträdare föreståndare) samt en extern styrelse bestående av sju personer. Fem ledamöter representerar Stockholms universitet medan övriga utsetts att representera andra universitet och organisationer (bilaga 2). Den vetenskapliga verksamheten leds och samordnas av den särskilda samordningsgruppen. Föreståndaren

ansvarar för administrativa och ekonomiska frågor samt personalfrågor och har en ledningsgrupp till sitt förfogande för att bereda ärenden av sådan karaktär. Särskilda ansvariga bland personalen har utsetts för att bevaka jämställdhetsfrågor samt frågor rörande den psykosociala och fysiska arbetsmiljön. En särskild grupp har också arbetat för att utveckla SoRAD: s hemsida.

Under året har sammanlagt 32 personer arbetat på SoRAD, tre professorer på heltid, två på deltid (75 % respektive 5 %), en gästprofessor på 50 %, en emeritus, tre docenter, sex disputerade forskare, sju doktorander, nio forskningsassistenter och en administratör (se personalförteckningen på hemsidan www.sorad.su.se).

4. Verksamhet

I det följande görs en relativt kort beskrivning av årets verksamhet inom respektive forskningstema. Detaljerad information om samtliga pågående och avslutade projekt på SoRAD samt övrig verksamhet på centret finns på hemsidan (www.sorad.su.se).

Tema 1: Konsumtion, skador och normer 2009

Inom tema 1 har alkohol- och drogvanor i den svenska befolkningen studerats med fokus på förändringar över tid och olika former av negativa konsekvenser. Forskningen berör exempelvis sambandet mellan alkoholkonsumtion och problem, totalkonsumtionsmodellens giltighet samt metodologiska studier av hur man kan mäta konsumtion och skador. Analyser av det svenska samhället står i fokus, men jämförande analyser som inkluderar andra länder och dryckeskulturer prioriteras också i tema 1. Ansvariga för temat är docenterna Mats Ramstedt.

Under 2009 har sex forskare vid SoRAD arbetat inom tema 1 utöver den temaansvarige, de flesta inom ramen för doktorandutbildningar inom sociologi. Barbro Engdahl och Tove Axelsson Sohlberg är doktorander i programmet ”Kvinnor, hälsa och rusmedelsbruk” varav den senare tjänsten har inrättats tillsammans med tema 3. Nina-Katri Gustafsson och Jonas Landberg har under året arbetat med att slutföra sina avhandlingar inom projekten ”the Nordic tax study” respektive ”Alcohol in Eastern Europe – a public health perspective”. Båda kommer att disputera under 2010. Ett nytt 4-årigt forskningsprojekt om alkoholproblem bland unga människor beviljades finansiering under året av FAS och kommer att ledas av Mats Ramstedt. Inga nya tjänster inrättades under året inom Tema 1 utan forskningen har bedrivits inom ramen för redan pågående projekt.

Sammanlagt pågick sex forskningsprojekt inom tema 1 under 2009. Inom ramen för ”Monitor-projektet” vars huvudsyfte är att följa och analysera den totala alkoholkonsumtionen i Sverige har en ny rapportserie startat under beteckningen ”Tal om alkohol” och innehåller en presentation av den alkoholstatistik som samlas in i projektet. Olika analyser har också genomförts för att testa tillförlitligheten i insamlade data och dessa analyser var centrala i den vetenskapliga konferens som hölls i februari om projektets metodik. I korthet var det samlade omdömet från de forskare som deltog positivt gällande projektets grundläggande idéer. Även uppföljning och redovisning av oregistrerad tobak har skett inom ramen för projektet under ledning av Tove Axelsson Sohlberg.

Vidare har Jonas Landberg skrivit en artikel om alkohol och självmord i USA inom projektet "Alcohol and mortality in the U.S." och Mats Ramstedt, Johan Svensson och Nina-Katri Gustafsson har bidragit med artiklar som på olika sätt belyser den nordiska gränshandeln med alkohol i ett tema-nummer av Nordisk Alkohol & Narkotikatidskrift (NAT). Mats Ramstedt och Jonas Landberg har studerat alkoholens hälsoeffekter i Östeuropa i flera artiklar och Johan Svensson och Mats Ramstedt har även skrivit artiklar inom som belyser totalkonsumtionsmodellen inom projektet "Totalkonsumtionsmodellen – gäller den i dagens Sverige?".

Totalt har 16 arbeten av forskare inom tema 1 publicerats under året varav 8 artiklar i vetenskapliga tidskrifter och resten forskningsrapporter, ledare eller artiklar där forskare från andra institutioner varit huvudförfattare.

Tema 1:s forskare har också bidragit till universitetets "tredje uppgift" genom att informera om sin forskning till det omgivande samhället och på vetenskapliga konferenser. Bl.a. presenterade i stort sett samtliga forskare inom tema 1 ett "paper" vid den internationella konferensen för socialvetenskaplig och epidemiologisk alkoholforskning, KBS (Ketil Bruun Society) som i år hölls i Köpenhamn. I synnerhet Monitorprojektet har under året rönt stort medialt intresse.

Tema 2: Alkohol- och narkotikapolitik 2009

Inom detta tema studeras och analyseras alkohol- och narkotikapolitikens grunder, dess konkreta utformning och genomförande samt vilka effekter och konsekvenser som kan kopplas till den. Forskningen inom temat omfattar såväl diskursiva studier som empiriska studier av specifika alkohol- och narkotikapolitiska insatser. Flera studier ingår också i internationella forskningsprojekt eller har ett internationellt komparativt perspektiv. Temat leds av FD Alexandra Bogren.

Totalt bedriver ett drygt tiotal forskare vid SoRAD f.n. forskning som helt eller delvis anknyter till Tema 2. Under året har en post doc-tjänst på 2 x 2 år med anknytning till temat inrättats inom ramen för SoRADs Centre of Excellence-program. Dessutom har ett antal studier och analyser inom temat inletts. FD Jenny Cisneros Örnberg, som i början av året disputerade på avhandlingen "*The Europeanization of Swedish Alcohol Policy*", påbörjade en analys av skapandet av en europeisk folkhälsopolitik med fokus på den senaste utvecklingen kring de fyra handelsvarorna alkohol, tobak, mediciner och spel inom forskningsprojektet "*Utmaningar och möjligheter: Svensk folkhälsopolitik i en internationell kontext*". Inom samma projekt anställdes även juris doktor Jörgen Hettne, expert på EU-rätt. Inom projektet "*Alkoholkultur i förändring*", lett av professor Jukka Törrönen, pågår insamling av fokusgruppsintervjumaterial och dagstidnings- samt veckotidningsmaterial. Elinor Månsson anställdes som forskningsassistent inom projektet och påbörjade arbetet med analyser av hur konstruktioner av femininitet och maskulinitet i alkoholreklam i svenska veckotidningar förändrats från 1960-talet fram till idag. Josefin Bernhardsson innehar en doktorandtjänst finansierad med Centre of Excellence-medel och gör analyser på data insamlade inom projektet "*Alkoholkultur i förändring*". Mimmi Eriksson har under året genomfört en omfattande datainsamling och påbörjat analyser till sin avhandling om alkoholprevention inom arbetslivet, medan FD Kalle Tryggvesson genom ett post doc-anslag arbetar med analyser av "*Alkoholrelaterade problem, betydelsen av kulturella och kontextuella faktorer*".

Inom ramen för programstödet ”Women, health and substance use” fortgår analyser av hur olika delar av samhället uppfattar, definierar och hanterar kvinnors alkohol- och drogbruk i relation till hälsa. En studie om massmediedebatt om alkohol, genus och hälsa har avslutats. Det internationella samarbetsprojektet ”AMPHORA” fortgår likaså. Forskare från SoRAD deltar inom två olika delområden (workpackages) ”Cultural and policy determinants of alcohol consumption” och ”Price and availability of alcohol – analyzing case studies”.

Forskare på SoRAD publicerade under året 18 artiklar, böcker och bokkapitel med anknytning till tema 2 samt genomförde ett tiotal presentationer av papers på olika internationella konferenser. Flera av forskarna inom temat har också undervisat på grund- och mastersnivå vid olika granninstitutioner.

Tema 3: Missbruk och beroende – samhällsreaktioner, behandling, återhämtningsprocesser 2009

Inom detta tema bedrivs (a) analyser av samhälleliga definitioner av och reaktioner på olika slag av missbruk och beroende och hur dessa förändrats över tid; (b) socialekologiska studier av hjälpsystemet och dess olika delar; samt (c) studier av återhämtningsprocesser från missbruk och beroende och av individuella och kontextuella förutsättningar för dessa. Temat leds av professor Jan Blomqvist.

Totalt sett är ett tiotal av SoRADs forskare involverade i forskning som helt eller delvis anknyter till Tema 3. Under året har en post doc-tjänst på 2 x 2 år med anknytning till temat och med inriktning på *medikaliseringsprocesser inom alkohol- och narkotikaområdet sedan 1900-talets mitt* inrättats. Innehavare av denna tjänst är FD Johan Edman. Ytterligare en ny post doc-tjänst med anknytning till temat finansieras av FAS. Denna tjänst innehas av FD Jessica Storbjörk, som forskar om *rättigheter och skyldigheter i välfärdsstaten enligt politiker, professionella grupper och socialt inkluderade och exkluderade medborgare*. Inom ramen för FAS' s k ANT-utlysning har professor Jan Blomqvist erhållit medel för ett projekt med titeln *Klienten i förarsätet* och gästprofessor Kerstin Stenius ett anslag för ett projekt med titeln *Beroendevårdens politik och begreppsliggörandets dynamik*. I det förstnämnda projektet, med FM Irja Christophs som samordnare och i samarbete med universiteten i Lund och Örebro, prövas i en kontrollerad studie om utfallet av olika vanliga behandlingsmetoder kan förbättras via en kontinuerlig feedback från klient till behandlare om hur behandlingsprocessen framskrider. I det andra projektet studeras missbrukarvårdens politiska utveckling via en analys av olika professioners, politikers, lekmäns och påtryckningsgruppers kamp om de centrala missbruksbegreppen och deras definitioner i Sverige och Finland under de senaste 100 åren. Jan Blomqvist har vidare erhållit medel från Vetenskapsrådet för ett treårigt projekt med titeln *Evidensbaserad missbrukarvård – från vision till praktik*. Denna studie följer implementeringen av de nationella riktlinjerna för missbrukar- och beroendevård genom att analysera om och hur de ursprungliga visionerna på central nivå under processens gång översätts och transformeras på olika organisatoriska ”mellannivåer” och slutligen omsätts i missbrukarvårdens praktik. Kerstin Stenius deltar också i ett forskningsprojekt (*Valfri välfärd?*) med Ersta-Sköndals högskola som huvudman, och med fokus på att studera hur de valfrihetssystem som införts inom några kärnområden i den svenska välfärden påverkar de sociala rättigheterna och i vidare mening medborgarskapet i Sverige.

Utöver dessa nya projekt pågår inom temat två avhandlingsprojekt. Inom det ena, ”*Bruk eller missbruk*” (handledare Jan Blomqvist, Lena Hübner och Lisa Wallander) studerar Eva

Samuelsson professionellas gränsdragningar mellan problematiskt och oproblemiskt bruk av olika substanser och hur dessa bedömningar påverkas av faktorer som brukarens kön, ålder och sociala bakgrund. I det andra, *"Olika vägar till rökfrihet"* (handledare Jan Blomqvist och Mats Ramstedt), undersöker Tove Axelsson Sohlberg - med speciellt fokus på kvinnors specifika erfarenheter och upplevelser - hur framgångsrika försök att sluta röka gestaltar sig över tid. Inom ramen för det internationella nätverket *"Public Images of Addiction"* (PIA) studerar Jan Blomqvist och Eva Samuelsson, tillsammans med forskare från bl. a. Finland, Kanada, Ryssland och Schweiz, vilka föreställningar om olika slag av rusmedelsproblem och människors möjligheter att hantera dessa, som dominerar i olika befolkningsgrupper och inom olika professioner som berörs av dessa problem. Ett projekt som delvis anknyter till temat är också *Nykterhetens blinda fläck. Alkoholbruk, klass och genus i samhällets övre skikt år 1772–1922*, som med stöd från Vetenskapsrådet bedrivs av FD Hanna Enefalk. Slutligen pågår analyser, i ett jämförande perspektiv, av femårsuppföljningar av klienter som tidigare vårdats inom missbrukarvården i Stockholms län och Contra Costa county i Kalifornien (Stenius, Storbjörk m.fl.).

På initiativ av och med medverkan av forskare inom temat (Stenius och Blomqvist) genomfördes i oktober i Stockholm en konferens (KBS Thematic Meeting) på temat *Models, implications and meanings of alcohol and drug treatment systems*. Ett fyrtiotal forskare från tolv olika länder medverkade. Forskare på SoRAD publicerade under året omkring 25 artiklar, böcker och bokkapitel med anknytning till tema 3, samt genomförde ett tiotal presentationer av papers på olika internationella konferenser. Forskare med anknytning till temat har också vid uppskattningsvis ett tjugotal tillfällen, framträtt vid olika konferenser och eller seminarier för olika grupper av praktiker och beslutsfattare. Flera av forskarna inom temat har vidare undervisat på grundutbildning och avancerad nivå vid olika granninstitutioner.

Bilaga 1

Budget

Beviljade forskningsmedel 2009

Fakultetsmedel (Stockholms universitet)	5 894 226
Forskningsråd	16 010 600
Övriga statliga myndigheter	4 400 000
Övriga	1 327 562
EU	626 140
Övriga utländska finansiärer	371 438
Totalt	28 629 966

Bokslut 2009

INTÄKTER	
Fakultetsanslag (SU)	5 894 226
Bidrag	18 482 797
Uppdrag	78 902
Övriga externa intäkter	308 512
Interna intäkter (avlyft)	4 293 163
SUMMA INTÄKTER	29 057 600
KOSTNADER	
Personalkostnader	14 461 565
Sem.skuld inkl lkp	15 444
Lokalkostnader	2 100 791
Övriga driftkostnader*	5 967 337
Overheadfaktura (SU)	2 740 983
Avlyft	4 213 312
Avskrivningar	51 272
SUMMA KOSTNADER	27 925 120
Överskott	1 132 479

- Inkluderar 2 819 413 för konsultarvode för fältundersökningar samt
- 1 839 010 kr i konsultarvode i Tax-projektet

Bilaga 2

Styrelse

SoRAD leds av en extern styrelse och en föreståndare. Styrelsen har under 2009 bestått av:

Professor Anders Bergmark, styrelsens ordförande, Socialt arbete, Stockholms universitet
Universitetslektor Tove Pettersson, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet
Lektor Leili Laanemets, Hälsa och samhälle, Malmö högskola
Universitetslektor Ester Pollack, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation,
Stockholms universitet
Docent Björn Hibell, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Föreståndare Börje Olsson, SoRAD, Stockholms universitet
FD Alexandra Bogren, personalrepresentant SoRAD, Stockholms universitet

Bilaga 3. Publikationer av SoRAD-medarbetare 2009 (ur DIVA)

Abrahamson M, Tryggvesson K. Socialtjänstens användning av standardiserade klientbedömningsinstrument : ASI som retorik och praktik i två svenska kommuner. Nordisk Alkohol- och narkotikatidsskrift (NAT). 2009;26(1):21-39.

Abrahamson M, Tryggvesson K. ASI - terror eller hjälp? : Om socialtjänstens användning av standardiserade klientbedömningsinstrument i två kommuner.. In: Alkohol och droger: Samhällsvetenskapliga perspektiv. Malmö: Gleerups; 2009. p. 67-86.

Abrahamson M. Ädres värderingar och ideal i skrivarpuppet "Alkoholen i mitt liv". Nordisk Alkohol- och narkotikatidsskrift (NAT). 2009;26(5):439-461.

Abrahamson M. Organisationsteoretiska utgångspunkter. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Axelsson Sohlberg T, Ramstedt M. Tal om tobak 2008 : Tobakskonsumtionen i Sverige 2008. Stockholm: SoRAD; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 56.

Babor T, Stenius K, Romelsjö, A. Päihdehuollon järjestelmät kansanterveyden näkökulmasta: hoidon väestövaikutusten välittäjät ja. In: Irti päihdeongelmista. Tutkimuksia hoidon ja ehkäisyn menetelmistä Helsinki: Edita; 2009.

Bogren A. Studying social power in textual data: combining tools for analyzing meaning and positioning. 2009. Department of Sociology Working Paper Series, 2009:16.

Blomqvist J. What is the worst thing you could get hooked on? : Popular images of addiction problems in contemporary Sweden. Helsinki: THL; Nordisk Alkohol- og narkotikatidsskrift (NAT). 2009;26(4):373-398.

Blomqvist J. Behövs behandling? : Om "sjävläkning" och dess implikationer för hjälpsystemet. In: Alkohol och droger.: Samhällsvetenskapliga perspektiv. Malmö: Gleerups; 2009. p. 137-165.

Blomqvist J. Vad är problemet? : Perspektiv på missbruk och beroende.. In: Missbruk och behandling. Gamla problem - nya lösningar?: Socialtjänstforum - ett möte mellan forskning och socialtjänst.. Stockholm: Forskningsrådet för arbetsliv och social forskning - FAS; 2009.

Blomqvist J. Projektet Mot en bättre missbrukarvård. Bakgrund och utgångspunkter. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Blomqvist J. Perspektiv på missbruk och beroende. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Blomqvist J. Vad betyder evidensbaserad för missbrukarvården?. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Blomqvist J. The encounter between practice and research - can we strike a balance?. In: Evidence and Practical Knowledge in Substance Abuse Treatment. A basis for discussion.. Växjö: Växjö: University Press; 2009. p. 69-87. Acta Wexionensia, 190/2009.

Blomqvist J, Palm J, Storbjörk, J. More cure and less control or more care and lower costs? Recent changes in services for problem drug users in Stockholm and Sweden. Oxfordshire: Taylor & Francis Ltd; Drugs. 2009;16(6):479-496.

Cherpitel C, Borges G, Giesbrecht N, Hungerford D, Peden M, Poznyak V, **Room, R.** et al., editors. Alcohol and Injuries: Emergency Department Studies in an International Perspective.. Geneva: Departments of Mental Health and Substance Abuse & of Injuries and Violence Prevention, World Health Organization.; 2009.

Christophs I, Blomqvist J, Abrahamson M. Mot en bättre missbrukarvård? Sammanfattning och diskussion. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Christophs I. Metod. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Christophs I. Vad är problemet? Praktiker om praktiken : En kvalitativ deskriptiv innehållsanalys av svar på en öppen enkätfråga ställd till praktiker inom missbrukarvården. In: Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Christophs I, editor. Mot en bättre missbrukarvård?: En undersökning om förutsättningar för att evidensbasera missbrukarvården i fyra organisationer.. Stockholm: Stockholms universitet; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 57.

Cisneros Örnberg J. The Europeanization of Swedish Alcohol Policy. [Thesis]. Stockholm: Statsvetenskapliga institutionen; 2009. Stockholm studies in politics, 128. Centre for Social Research on Alcohol and Drugs, 8.

Cisneros Örnberg J. Sweden, the EU and the traveller's allowances. Contemporary Drug Problems.

Cisneros Örnberg J. Escaping deadlock - alcohol policy-making in the EU. Journal of European Public Policy.

Cisneros Örnberg J. The Europeanization of Swedish alcohol Policy : Framing and New Modes of Governance. Saarbrücken: VDM Verlag Dr Müller; 2009.

Ekendahl M. Limits of evidence: The case of psychosocial interventions in a Swedish review of maintenance treatment research. Helsingfors: National Institute for Health and Welfare; Nordic Studies on Alcohol and Drugs. 2009;26(4):399-414.

Edman J. What's in a name? : Alcohol and drug treatment and the politics of confusion. Helsinki: National Institute for Health and Welfare (Finland) & Nordic Centre for Welfare and Social Issues; Nordic Studies on Alcohol and Drugs. 2009;26(4):339-353.

Edman J. Örfilar och förnimmelser: Det svenska alkoholistvårdsvångets utveckling under 1900-talet. In: Missbruk och behandling: Gamla problem - nya lösningar?. Stockholm: Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS); 2009. p. 43-53.

Edman J. Vård till varje pris : Den psykiatriska tvångsvården av narkotikamissbrukarna 1968-1981. Stockholm: SoRAD; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 53.

Eriksson A. Control of restaurants in small Swedish municipalities. Stockholm: Stockholms Universitet, SoRAD; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 58.

Grittner U, **Gustafsson N**, Bloomfield K. Changes in Alcohol Consumption in Denmark after the Tax Reduction on Spirits. Basel: Karger AG; European Addiction Research. 2009;15(4):216-223.

Landberg J. Per Capita Alcohol Consumption and Suicide Rates in the U.S., 1950 - 2002. Journal of Suicide and Life-threatening Behaviour. 2009;38(4):452-459.

Livingston M, **Room R.** Variations by age and sex in alcohol-related problematic behaviour per drinking volume and heavier drinking occasion.. Drug And Alcohol Dependence. 2009;101(3):169-175.

Norström T, **Ramstedt M.** Totalkonsumtionen av alkohol 1995-2007: effekten av olika bestämningsfaktorer. Alkohol & Narkotika. 2009;(3):28-33.

Parry C, Rehm J, Poznyak V, **Room R.** Alcohol and infectious disease: an overlooked casual linkage?. Addiction. 2009;104(3):331-332.

Ramstedt M. Alkoholkonsumtion och skadeutveckling i Sverige 1995-2007. In: Missbruk och behandling - gamla problem - nya lösningar. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap; 2009. p. 8-15.

Ramstedt M, Hellman M. Cross-border purchase in the Nordic countries. Nordisk Alkohol- og narkotikatidsskrift (NAT). 2009;26(2):111-115.

Ramstedt M. Alkoholkonsumtion och alkoholrelaterade problem bland äldre svenskar - hur ser det ut egentligen? Nordisk Alkohol- og narkotikatidsskrift (NAT). 2009;26(5):385-397.

Ramstedt M. Fluctuations in male IHD-mortality in Russia: has alcohol been involved?. Australia: Wiley-Blackwell Publishing Ltd; Drug and Alcohol Review. 2009;28:390-395.

Ramstedt M, Gustafsson N. Increasing traveller's allowances in Sweden - how did it affect travellers' imports and Systembolaget sales? Nordic Studies on Alcohol and Drugs (English Edition). 2009;26(2):165-176.

Ramstedt M, Axelsson Sohlberg T, Engdahl B, Svensson J. Tal om alkohol 2008 : En statistisk årsrapport från Monitor-projektet. Stockholm: SoRAD; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 54.

Rehm J, Samokhvalov A, **Room R**, Parry C, Lönnroth K, Patra J, et al. The association between alcohol use, alcohol use disorders and tuberculosis (TB): A systematic review.. BMC Public Health. 2009;450(9)

Rehm J, **Room R.** Aggregate vs. individual data as bases for modelling the impact of alcohol on injury.. In: Alcohol and Injuries: Emergency Department Studies in an International Perspective. Geneva: Departments of Mental Health and Substance Abuse & of Injuries and Violence Prevention, World Health Organization.; 2009. p. 109-120.

Rehm J, **Room R.** Why do we need international regulations for alcohol control? Nordic Studies on Alcohol & Drugs. 2009;26(4):447-450.

Rehm J, **Room R.** A case study in how harmful alcohol consumption can be.. The Lancet. 2009;17(6):2176-2177.

Room R, Rehm J. The place of risk in drug policies.. Addiction. 2009;104(11):1862-1863.

Room R, Rehm J, **Ramstedt M.** Policy changes and effects on individual consumption: complexities of measurement and of influences.. Addiction Research and Theory. 2009;17(6):588-590.

Room R, Cherpitel C. Issues related to emergency department studies: Introduction.. In: Alcohol and Injuries: Emergency Department Studies in an International Perspective. Geneva: Departments of Mental Health and Substance Abuse & of Injuries and Violence Prevention, World Health Organization.; 2009. p. 67-67.

Room R. The relation between blood alcohol content and clinically assessed intoxication: Lessons from applying the ICD-10 Y90 and Y91 codes in the emergency room.. In: Alcohol and Injuries: Emergency Department Studies in an International Perspective Geneva: Departments of Mental Health and Substance Abuse & of Injuries and Violence Prevention, World Health Organization.; 2009. p. 149-160.

Room R. Does it matter where the drinking is, when the object is to get drunk? Addiction. 2009;104:10-11.

Room R. Alcohol research needs for policymaking in Victoria. Department of Human Services, Victoria; 2009.

- Room R, Österberg E, Ramstedt M, Rehm J.** Explaining change and stasis in alcohol consumption. *Addiction Research and Theory*. 2009;17(6):562-576.
- Sahlin I. Prevention av narkotika missbruket. Stockholm: Stockholms Universitet, SoRAD; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 59.
- Schmidt L, Mäkelä P, Rehm J, **Room R.** Alcohol: Equity and social determinants. Geneva: World Health Organization; 2009.
- Stenius K.** The Addictionary project - improving the use of concepts. *International Society of Addiction Journal Editors ' Newsletter*. 2009;(December):8, 14-15-.
- Stenius K.** Ogenomtänkt förslag om tvångsvård av gravida missbrukare. *Nordisk alkohol- & narkotikatidskrift*. 2009;26:337-338-.
- Stenius K.** Fat words and thin concepts. *Nordisk alkohol- & narkotikatidskrift*. 2009;26:337-338-.
- Stenius K, Johansson L, Runqvist W, Folkesson Å., Malinen A.** Socialt medborgarskap och lokal missbrukarvård. En studie av missbrukarvården i Lahtis, Kotka, Tavastehus, Norrköping, Västerås och Växjö från 1930-talet till 2000-talet. Stockholm: Stockholms Universitet, SoRAD; 2009. Forskningsrapport (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning), 55.
- Stenius K.** Missbruksvårdens politik och dess organisering och finansiering: erfarenheter från sju länder. 2009.
- Storbjörk J.** Events as precipitators to treatment : Important for both well-integrated and marginalized alcohol and drug users of a Swedish treatment system. *Contemporary Drug Problems*. 2009;36(1/2):345-373.
- Svensson J.** Travellers' alcohol imports to Sweden at the beginning of the 21st Century. : Do those who privately import alcohol drink more than or have different patterns of drinking to those who do not? *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*. 2009;26(2):193-205.
- Törrönen J, Juslin I.** Alkoholienäistenlehtien mainonnassa 1960-luvulta 2000-luvulle. *Yhteiskuntapolitiikka*. 2009;74(5):509-522.
- Törrönen J, Maunu A.** Sosiaaliset emootiot juomisen säätelyssä : Analyysi nuorten aikuisten juomispäiväkirjoista. *Sosiologia*. 2009;46(1):35-50.
- Törrönen J, Maunu A.** Reflexive self-talk and situated freedom in the context of sociability : An analysis of transgressive drinking in young adult Finns' diaries. *European Societies*. 2009;11(3):431-450.
- Tryggvesson K.** Internet Poker : Prevalence and Problems in Sweden 2006. *Nordisk Alkohol- og narkotikatidsskrift (NAT)*. 2009;26(6):487-503.

Tryggvesson K, Olsson B. Det goda, det fula, det onda - Mediabilder av den illegala alkoholen år 2000, 2004 och 2007. Stockholm: SoRAD, Stockholms Universitet; 2009. Centre for Social Research on Alcohol and Drugs, 52.

Wilkinson C, **Room R**, Livingston M. Mapping Australian public opinion on alcohol policies in the new millenium.. Drug and Alcohol Review. 2009;28:263-274.

Wilkinson C, **Room R.** Warnings on alcohol containers and advertisements: international experience and evidence on effects.. Drug and Alcohol Review. 2009;28:426-435.

Wilkinson C, Laslett A, Ferris J, Livingston M, Mugavin J, **Room R.** The Range and Magnitude of Alcohol`s Harm to Others: Study design, data collection procedures and measurement.. Fitzroy: AER Centre for Alcohol policy research, Turning Point Alcohol & Drug Centre; 2009.

Wicki M, **Gustafsson N**, Mäkelä P, Gmel G. Dimensionality of drinking consequences : Cross-cultural comparability and stability over time. Addiction Research and Theory. 2009;17(1):2-16.

Wallander L, **Blomqvist J.** Modeling Ideal Treatment Recommendations: : A Factorial Survey of Swedish Social Workers' Ideal Recommendations of Inpatient or Outpatient Treatment for Problem Substance Users. Journal of Social Service Research. 2009;35(1):47-64.